

Lovforslag nr. L 234. Fremsat den 27. april 2001 af justitsministeren (Frank Jensen)

Forslag

til

Lov om forbud mod besøgende i bestemte lokaler

§ 1. Foregår der i bestemte lokaler virksomhed på en måde, som systematisk indebærer strafbare handlinger, og som er egnet til at medføre ulempe og utryghed hos omkringboende, kan politimesteren, i København politidirektøren, nedlægge forbud som nævnt i stk. 2 efter forudgående advarsel til den, der råder over lokalerne.

Stk. 2. Forbudet indebærer med de i stk. 3 og 4 nævnte undtagelser, at det er forbudt at modtage besøgende eller at opholde sig som besøgende i eller i umiddelbar nærhed af de pågældende lokaler.

Stk. 3. Forbudet omfatter ikke personer, som er nærmeste pårørende til personer med fast bopæl i lokalerne.

Stk. 4. Forbudet omfatter endvidere ikke personer, som modtages eller opholder sig i lokalerne alene for at deltage i en forsamling med et politisk eller andet meningsbefordrende øjemed, hvis lokalerne også forud for, at forbudet blev nedlagt, anvendtes til en sådan forsamlingsvirksomhed.

§ 2. Et forbud som nævnt i § 1 gælder i 3 måneder og kan forlænges med indtil 3 måneder ad gangen.

Stk. 2. Politiet bekendtgør et forbud som nævnt i § 1 ved skiltning og ved meddelelse i den lokale presse. Politiet giver endvidere særskilt meddelelse om forbudet til den, der råder over lokalerne.

§ 3. Den, der råder over lokalerne, kan kræve, at afgørelser om nedlæggelse af forbud efter § 1

indbringes for domstolene af den myndighed, der har truffet afgørelsen. Den i § 2, stk. 2, nævnte meddelelse til den pågældende skal indeholde oplysning om adgangen hertil og om fristen herfor, jf. stk. 2.

Stk. 2. Anmodning om domstolsprøvelse efter stk. 1 skal være modtaget hos den myndighed, der har truffet afgørelsen, senest 4 uger efter, at forbudet er ophørt. Sagerne indbringes for byretten i den retskreds, hvor de pågældende lokaler ligger, efter reglerne i retsplejelovens kapitel 81.

Stk. 3. Anmodning om domstolsprøvelse efter stk. 1 har ikke opsættende virkning, medmindre retten ved kendelse bestemmer andet.

§ 4. Den, der overtræder et forbud som nævnt i § 1, straffes med bøde. I gentagelsestilfælde kan straffen stige til fængsel i indtil 4 måneder.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 3. Såfremt den i § 1 nævnte virksomhed foregår i lejede lokaler, underretter politiet udlejeren, hvis nogen straffes for at have modtaget besøgende i strid med et forbud som nævnt i § 1.

§ 5. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men loven kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de ændringer, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indledning

Formålet med lovforslaget er at sikre, at der kan gribes mere effektivt ind over for såkaldte hashklubber og andre former for organiseret kriminel virksomhed, der foregår i bestemte lokaler og præger nærmiljøet ved at genere og skabe utryghed hos omkringboende.

Det foreslås, at politiet efter forudgående advarsel til den, der råder over de lokaler, hvor den pågældende virksomhed drives, for 3 måneder ad gangen kan nedlægge forbud mod at modtage eller opholde sig som besøgende i lokalerne. Forbudet omfatter bl.a. ikke eventuelle beboere og deres nærmeste pårørende.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med by- og boligministerens samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lejelovgivningen. By- og boligministerens forslag indebærer, at det bliver en ophævelsesgrund i lejeforholdet, hvis lejerer eller andre straffes for at have modtaget besøgende i strid med politiets forbud. Det betyder bl.a., at hvis det skulle forekomme, at f.eks. en hashklubvirksomhed fortsætter efter, at politiet har nedlagt et forbud, vil udsættelse af lejerer normalt kunne ske væsentligt hurtigere end i dag. Endvidere foreslås det præciseret i lejelovgivningen, at udlejerens generelle pligt til at holde god orden i en udlejningsejendom indebærer, at lejemål om fornødent skal ophæves, når der er mulighed herfor.

Det samlede initiativ, som regeringen tager med dette lovforslag og by- og boligministerens forslag om ændring af lejelovgivningen, vil naturligvis ikke i sig selv kunne stoppe al hashhandel, ulovligt spil, rufferi mv. Nærværende lovforslag vil i sig selv heller ikke kunne hindre, at nye »hashklubber« og lignende forsøges etableret. Lovgivningsinitiativet vil imidlertid medføre, at der mere effektivt kan sættes en stopper for hashklubaktiviteter mv. dér, hvor de vil præge nærmiljøet negativt ved at skabe ulempe og utryghed for omkringboende.

2. Baggrunden for lovforslaget

Politiet har gennem de senere år konstateret en væsentlig stigning i antallet af »hashklubber«, navnlig i København og andre større byer.

Hovedformålet med »hashklubberne« er at være ramme for salg og rygning af hash. Politiets oplysninger tyder på, at der flere steder også foregår organiseret narkotikasalg og bl.a. handles med tyvekoster. Politiets oplysninger tyder endvidere på, at der i væsentligt omfang er forbindelse mellem »hashklubberne« og rocker- og gadebandemiljøerne.

Politiets oplysninger peger på, at der jævnligt kommer unge under 18 år i »hashklubberne«, og politiet har i flere tilfælde også truffet unge under 15 år i klubberne.

»Hashklubberne« mv. præges i vidt omfang af stofmisbrug, ulovligt hasardspil og anden kriminalitet, som ofte medfører en generel forræelse af nærmiljøet og utryghed for de beboere og andre, der dagligt færdes i området. Politiet modtager ofte henvendelser fra borgere, der føler sig utrygge på grund af den støjende og voldsprægede adfærd, der præger miljøet i og omkring »hashklubberne«.

De samme problemer findes i vidt omfang i forbindelse med lokaler, der benyttes til andre former for »kundeafhængig« organiseret kriminalitet, navnlig systematisk virksomhed med utilladt hasardspil eller rufferi.

Den generelle utryghed hos de omkringboende viser sig bl.a. på den måde, at de ofte ikke ønsker at stå frem med oplysninger til brug for politiets efterforskning mod de personer, som styrer »hashklubberne« mv. Dette er medvirkende til, at det i praksis er vanskeligt for politiet at sætte virkelig effektivt ind over for »hashklubber« med det mål helt at få stoppet deres virksomhed, jf. nærmere nedenfor. Det medvirker også til, at det i tilfælde, hvor den straffbare virksomhed foregår i lejede lokaler, ofte kan være vanskeligt at finde vidner, som ønsker at medvirke i en retssag om ophævelse af lejemålet.

Politiet har løbende søgt at bekæmpe »hashklubberne« ved at øge den politimæssige indsats mod klub-

berne. Som led i indsatsen er der gennemført en række politiaktioner og ransagninger i »hashklubberne«.

Politiets insiverede og koordinerede indsats vil muligvis i et vist omfang kunne forebygge, men ikke løse problemerne med »hashklubber«, der præger nærmiljøerne negativt. Med det nuværende regelsæt må politiets indsats således være rettet mod enkeltpersoner og ikke mod hashklubvirksomheden som sådan, og politiets oplysninger tyder på, at hashklubvirksomhed mv. ofte kan indebære store indtjeningsmuligheder for dem, der står bag. De hidtidige erfaringer har vist, at en øget politimæssig indsats mod de personer, der har tilknytning til »hashklubberne«, kræver betydelige ressourcer uden at sikre, at den systematiske strafbare aktivitet i lokalerne ophører.

Politiet har på den anførte baggrund peget på, at der kan være behov for at overveje yderligere indgrebsmuligheder over for »hashklubber« og andre lignende former for kriminelle aktiviteter, jf. ovenfor.

Regeringen finder, at der ud fra både politimæssige og boligpolitiske hensyn bør lægges betydelig vægt på at sikre, at der kan gribes mere effektivt ind over for den nærmest butikslignende, systematiske kriminalitet, der foregår i »hashklubber« og lignende. Disse former for strafbar aktivitet skaber erfaringsmæssigt utryghed hos de omkringboende og er egnede til at fremme en generel forråelse og kriminel adfærd i nærmiljøet.

På denne baggrund har regeringen fundet det nødvendigt at foreslå en ordning, som mere målrettet sigter mod at få stoppet hashklubvirksomhed og lignende former for systematisk kriminel aktivitet, der er knyttet til bestemte lokaler, når aktiviteten vil have den nævnte negative indflydelse på nærmiljøet. Den foreslåede ordning giver mulighed for at rette indsatsen direkte mod den ulovlige aktivitet som sådan.

3. Lovforslagets udformning

3.1. Lovforslaget har følgende hovedpunkter:

Det foreslås, at politiet kan meddele forbud mod besøgende i bestemte lokaler, når visse nærmere angivne betingelser er opfyldt, jf. lovforslagets § 1, stk. 1.

Der skal for det første være tale om, at en virksomhed, der er knyttet til bestemte lokaler, foregår på en måde, som systematisk indebærer strafbare handlinger. Den strafbare aktivitet skal fremtræde som et væsentligt formål med benyttelsen af lokalerne.

Den organiserede aktivitet, der foregår i de pågældende lokaler, og som systematisk indebærer strafbare handlinger, skal endvidere være egnet til at skabe ulempe og utryghed hos omkringboende. Ved vurderingen skal der især lægges vægt på, om den virksom-

hed, der foregår i lokalerne, fremmer en adfærd, som reelt vil præge det pågældende nærmiljø på en måde, der typisk skaber utryghed hos omkringboende og fremmer en generel forråelse af nærmiljøet.

Inden der kan nedlægges forbud, skal politiet give en advarsel til den, der råder over lokalerne, dvs. ejeren, andelshaveren eller, hvis virksomheden drives i lejede lokaler, lejeren eller eventuelt fremlejetageren.

Nedlægges der forbud, indebærer det efter forslaget, at der ikke må modtages eller indfinde sig nogen besøgende i eller i umiddelbar nærhed af de pågældende lokaler, bortset fra nærmeste pårørende til personer, der eventuelt har fast bopæl i lokalerne (forslagets § 1, stk. 2 og 3). Udtrykket »besøgende« omfatter ikke beboere eller den, der råder over lokalerne uden at bo der, og det omfatter heller ikke personer, der alene indfinder sig for at udøve lovlig erhvervsvirksomhed.

Forbudets anvendelsesområde er endvidere begrænset i de formentlig ikke særligt hyppige tilfælde, hvor betingelserne for at nedlægge forbudet har været opfyldt samtidig med, at lokalerne forud for nedlæggelsen af forbudet ud over den kriminelle aktivitet også blev benyttet af en forsamling til at mødes i egentligt meningsbefordrende øjemed, navnlig ved at afholde møder for at drøfte f.eks. politiske spørgsmål eller almindelige samfundsanliggender. I så fald kan denne virksomhed fortsætte, idet forbudet af hensyn til forsamlingsfriheden ikke omfatter tilfælde, hvor de pågældende personer alene er mødt op for at deltage i den lovlige forsamlingsvirksomhed (§ 1, stk. 4).

Det foreslås, at et forbud skal gælde i 3 måneder, og at det kan forlænges med indtil 3 måneder ad gangen, hvis der fortsat er grundlag herfor (§ 2, stk. 1). Et forbud kan tilbagekaldes, inden 3-måneders perioden er udløbet. Den, der råder over lokalerne, kan således ved at bringe den kriminelle aktivitet til ophør og tage initiativ til i stedet at benytte lokalerne til et andet (lovligt) formål, selv skabe grundlag for at få forbudet ophævet.

Bekendtgørelsesmåden vil efter forslaget være skiltning på stedet og meddelelse i lokalpressen.

Der skal også gives særskilt meddelelse om forbudet til den, der råder over lokalerne. Det forudsættes, at politiet desuden underretter udlejereren – og ved fremlejemål tillige lejeren – om forbudet, hvis den pågældende virksomhed foregår i lejede lokaler.

Det foreslås, at den, der råder over lokalerne, kan forlange en afgørelse om at nedlægge forbud indbragt for domstolene ved politiets foranstaltning (§ 3). Anmodning herom skal fremsættes inden 4 uger efter, at forbudet er ophørt. Sagerne behandles i strafferetsple-

jens former. Det foreslås, at anmodning om domstolsprøvelse ikke har opsættende virkning, medmindre retten bestemmer andet.

Overtrædelse af et forbud straffes efter forslaget med bøde, og i gentagelsestilfælde kan straffen stige til fængsel i 4 måneder. Overtræder en person på ny forbudet, efter at have været straffet herfor, bør straffen normalt udmåles til fængsel.

Det fastslås udtrykkeligt i loven, at politiet skal underrette en eventuel udlejer, hvis nogen pålægges straf for at have modtaget personer i strid med forbudet. Det forudsættes, at politiet som led i denne underretning sender udlejeren en udskrift af doms- og retsbog i straffesagen eller af en eventuel bødevedtagelse i sagen. Underretningen om, at der er pålagt straf, vil ske med henblik på, at udlejeren kan efterleve sin forpligtelse til at sørge for god orden i ejendommen og i den forbindelse om fornødent ophæve lejemålet, jf. herved by- og boligministerens forslag om ændring af lejelovgivningen.

Udlejeren vil ikke få tilsendt politirapporter m.v., bl.a. fordi dette materiale efter omstændighederne kan have betydning for politiets videre efterforskning af andre lovovertrædelser, der har tilknytning til det pågældende lokale.

3.2. Sager om nedlæggelse af forbud vil være omfattet af de almindelige forvaltningsprocessuelle regler i forvaltningsloven. Det betyder, at den, der er part i sagen, som udgangspunkt har krav på partsaktindsigt, partshøring, begrundelse m.v.

Oplysninger i forbudssager vil imidlertid efter bestemmelsen i forvaltningslovens § 15 kunne undtages fra aktindsigt i det omfang, partens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter findes at burde vige for afgørende hensyn til offentlige interesser. Det kan f.eks. være nødvendigt at tilbageholde oplysninger af hensyn til forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser, jf. § 15, stk. 1, nr. 3.

Et forbud – og nægtelse af at ophæve et forbud – kan påklages til Justitsministeriet, og den, der råder over lokalerne, kan anmode om, at forbudet indbringes for domstolene, jf. § 3. Klage til Justitsministeriet over et nedlagt forbud vil ikke have opsættende virkning, og det samme gælder, hvis der klages over en meddelt advarsel. Anmodning om domstolsprøvelse af forbudet vil heller ikke have opsættende virkning, medmindre retten bestemmer det, jf. § 3, stk. 3. Spørgsmålet om lovligheden af et nedlagt forbud vil også kunne efterprøves under en straffesag om overtrædelse af forbudet.

4. Tilholdsbestemmelser i anden lovgivning

Der findes flere steder i lovgivningen regler, der giver mulighed for at give personer forbud mod at opholde sig i bestemte ejendomme.

Som eksempel kan nævnes bestemmelsen i § 31 i lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. Efter denne bestemmelse kan politiet under visse betingelser forbyde personer at opholde sig som gæster i bestemte virksomheder.

Som et andet eksempel kan nævnes kondemneringsreglerne i lov om byfornyelse. Efter lovens § 167, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen i tilfælde, hvor en ejendoms benyttelse skønnes at være forbundet med sundhedsfare eller brandfare, nedlægge forbud mod benyttelse af ejendommen eller en del af denne til beboelse eller ophold for mennesker.

Endvidere kan nævnes bestemmelserne i beredskabslovens § 41, hvorefter enhver bl.a. har pligt til at overholde afspærringer og efterkomme politiets eller redningsberedskabets opfordring til at forlade det afspærrede område eller vejen hertil.

Herudover indebærer den almindelige tilholdsbestemmelse i straffelovens § 265, at en person under visse omstændigheder kan forbydes at indfinde sig på bestemte steder.

Desuden kan nævnes § 1 i lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme (den såkaldte rockerlov). Efter § 1, stk. 1, kan politiet under visse betingelser forbyde en person at opholde sig i en bestemt ejendom. Politiet kan endvidere efter § 1, stk. 2, under skærpede betingelser forbyde enhver person adgang til en ejendom.

5. Forholdet til grundloven og Den europæiske Menneskerettighedskonvention

5.1. Efter grundlovens § 79 har borgerne ret til uden forudgående tilladelse at forsamle sig ubevæbnede.

Det er ikke enhver flerhed af personer på et bestemt sted, som har karakter af en forsamling i grundlovens forstand, og som derfor nyder beskyttelse efter § 79. Ved en forsamling forstås i almindelighed den samtidige tilstedeværelse af en flerhed af personer i et fælles øjemed (for at befordre en meningstilkendegivelse) og under en vis ledelse.

Det forhold, at kunder og besøgende samtidig er til stede i et bestemt lokale, der anvendes som butik eller som omdrejningspunkt for f.eks. distribution mv. af hash, indebærer derfor i almindelighed ikke, at de pågældende kan anses for at udgøre en forsamling i grundlovens § 79's forstand.

Det kan imidlertid ikke afvises, at den samtidige tilstedeværelse af flere personer i et bestemt lokale, der

benyttes til salg og køb af hash, ulovligt hasardspil mv., efter omstændighederne kan have en sådan karakter, at der er tale om en forsamling, som er omfattet af grundlovens § 79.

Grundlovens § 79 er ikke til hinder for, at lovgivningsmagten kan fastsætte regler om begrænsning af forsamlingsfriheden.

I Højesterets dom af 16. august 1999 om den såkaldte rockerlov (lov nr. 907 af 15. oktober 1996 om forbud mod ophold i bestemte ejendomme), jf. Ugeskrift for Retsvæsen 1999, side 1798 ff., udtalte Højesteret bl.a., at bestemmelsen i grundlovens § 79 ikke hindrer, at der ved lov fastsættes regler, som – uden at være rettet mod en forsamlings meningsstilkendegivelser – begrænser forsamlingsfriheden, når dette sker til beskyttelse af andre væsentlige interesser, herunder andres liv og velfærd. Det hedder i dommen bl.a., at sådanne begrænsninger ikke må gå videre end, hvad der er nødvendigt for en sådan beskyttelse, jf. herved også Den Europæiske Menneskerettighedskonventionens artikel 11.

Den foreslåede forbudsordning har ikke som sigte at forhindre en nærmere defineret gruppe af personer i at mødes. Ordningen er begrundet i hensynet til at forebygge og bekæmpe systematiske straffbare handlinger, som udøves fra bestemte lokaler, og som er egnet til at medføre ulempe og utryghed hos omkringboende.

Der kan kun nedlægges forbud, hvis der er tale om regelmæssige straffbare handlinger af et vist omfang. Endvidere er det en betingelse, at de straffbare handlinger er egnet til at medføre ulempe og utryghed hos omkringboende.

Et forbud vil ikke være rettet mod en forsamling som sådan eller mod meningsstilkendegivelser i en forsamling. Forbudet vil ikke være til hinder for, at de pågældende personer fortsat vil kunne mødes i andre lokaler, hvor der ikke foreligger grundlag for at nedlægge et forbud efter de foreslåede regler. Et forbud vil kunne ophæves inden den foreslåede 3-måneders periodes udløb, hvis den kriminelle aktivitet er ophørt, og der er taget initiativ til i stedet at benytte lokalerne til andre (lovlige) formål.

Hvis de pågældende lokaler forud for, at forbudet blev nedlagt, også anvendtes af en kreds af personer til forsamlingsvirksomhed med et politisk eller andet meningsbefordrende øjemed, vil et forbud endvidere ikke være til hinder for, at de pågældende personer fortsat kan indfinde sig i lokalerne, når det sker som led i denne virksomhed.

På den anførte baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at den foreslåede forbudsordning ikke er i strid med grundlovens § 79.

5.2. Lovforslaget, der indeholder hjemmel til under visse betingelser at meddele forbud mod besøgende i bestemte lokaler, kan efter omstændighederne berøre spørgsmål, der er reguleret i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Der er navnlig tale om artikel 8 om retten til privatliv, artikel 2 i 4. Tillægsprotokol om retten til frit at vælge opholdssted og artikel 11 om forsamlingsfriheden.

Det kan ikke afvises, at meddelelse af forbud efter de foreslåede regler efter omstændighederne vil indebære et indgreb i rettigheder, der er beskyttede efter den nævnte konventions bestemmelser.

I tilfælde, hvor en medlemsstats lovgivning indrømmer myndighederne helt eller delvis skønsmæssige beføjelser, foretager Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol som udgangspunkt ikke en abstrakt prøvelse af, om lovgivningen er i overensstemmelse med konventionen. Det afgørende er, hvorledes beføjelserne anvendes i praksis.

Artikel 11 omfatter retten til at danne eller tilslutte sig en gruppe eller organisation, der forfølger bestemte mål. Bestemmelsen omfatter derimod ikke retten til at være sammen med andre personer eller på anden måde omgås med bestemte personer (se f.eks. Carter mod UK, afvisningsafgørelse af 9. juni 1999, pkt.4). Efter lovforslagets § 1, stk. 4, vil et forbud - af hensyn til forsamlingsfriheden - ikke hindre personer i fortsat at indfinde sig i lokalerne, når det alene sker som led i forsamlingsvirksomhed med et politisk eller andet meningsbefordrende øjemed, som også foregik i lokalerne forud for, at forbudet blev nedlagt.

For at være forenelige med konventionen, skal et indgreb i de interesser, som er værnet ved de ovenfor nævnte konventionsbestemmelser, generelt sagt være foreskrevet ved lov og være nødvendigt i et demokratisk samfund til varetagelse af de nærmere bestemte anerkendelsesværdige formål, som fremgår af bestemmelserne - herunder den offentlige tryghed og forebyggelse af forbrydelser samt hensynet til beskyttelsen af andres rettigheder mv.

Hensynet til at bekæmpe kriminalitet samt at skabe tryghed hos borgerne kan således retfærdiggøre et indgreb i de beskrevne rettigheder. Det er netop sådanne hensyn, lovforslaget bygger på, og som kan begrunde et forbud.

Det er efter forslaget en betingelse for at kunne nedlægge et forbud mod ophold i bestemte lokaler, at deri foregår virksomhed på en måde, som systematisk

indebærer strafbare handlinger, og som er egnet til at medføre ulempe og utryghed hos omkringboende.

Som der nærmere er redegjort for under pkt. 2 ovenfor, har politiets øgede og betydelige indsats mod navnlig personer med tilknytning til hashklubvirksomhed ikke kunnet stoppe »hashklubbernes« udbredelse til skade for øvrige beboere i nærmiljøet.

Et forbud efter de foreslåede regler vil ikke omfatte beboere og deres nærmeste pårørende. Forbudet vil heller ikke hindre en fortsættelse af eventuel lovlig forsamlingsvirksomhed i de pågældende lokaler, og forbudet, der er tidsbegrænset, vil kunne ophæves inden periodens udløb, hvis den kriminelle aktivitet er ophørt, og der er taget initiativ til i stedet at benytte lokalerne til andre (lovlige) formål.

På den anførte baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at et forbud i medfør af de foreslåede regler ikke går videre end påkrævet for at varetage de ovenfor nævnte væsentlige hensyn, som begrundet forbudet.

Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser mv.

Lovforslaget forventes kun at have økonomiske og administrative konsekvenser af ringe betydning for det offentlige. Udgifterne afholdes inden for de eksisterende rammer.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser og indeholder ikke EU-rettlige aspekter. Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

	Positive konsekvenser/ Mindre udgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-rettlige aspekter	

Høring.

Et udkast til dette lovforslag har sammen med et udkast til by- og boligministerens lovforslag om ændring af lov om leje af erhvervslejelokaler mv., lov om leje og lov om leje af almene boliger (ophævelse af leje-forhold som følge af overtrædelse af forbud nedlagt i medfør af lov om forbud mod besøgende i bestemte lokaler) været i høring hos følgende organisationer mv.:

Præsidenterne for Vestre og Østre Landsret, præsidenterne for retterne i København, Århus, Odense, Aalborg og Roskilde, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Politimesterforeningen, Politifuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Politiforbundet i Danmark, Dansk Kriminalpolitiforening, Advokatrådet, Amsrådsforeningen, Kom-

munernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Ejendomsforeningen Danmark, Boligselskabernes Landsforening, Fællesforeningen af Jyske Grundejerforeninger, Lejernes Landsorganisation, Administratorforeningen, Danmarks Lejeforeninger, Erhvervslejerens Landsorganisation, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Ejerlejlighedernes Landsforening.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

I bestemmelsens stk. 1 angives de betingelser, der skal være opfyldt, for at politiet kan udstede et forbud mod besøgende som nævnt i stk. 2:

Den virksomhed, der begrunder forbudet, skal helt eller delvis foregå i bestemte lokaler, som virksomheden er knyttet til. Lokalets eller lokalernes art og størrelse er uden betydning. Bestemmelsen finder således anvendelse, uanset om virksomheden foregår i erhvervslokaler eller beboelsesrum, og selv om lokalene eventuelt er fysisk adskilte. Det er også uden betydning, om virksomheden foregår i ejede eller lejede lokaler.

Det er endvidere en betingelse, at den virksomhed, der begrunder forbudet, foregår på en måde, der *systematisk indebærer strafbare handlinger*.

I udtrykket »systematisk« ligger, at den pågældende virksomhed skal foregå med en vis hyppighed og regelmæssighed og i øvrigt have et ikke ubetydeligt omfang (men ikke nødvendigvis være erhvervs-mæssig), sådan at den pågældende virksomhed – f.eks. med organiseret salg af ulovlige euforiserende stoffer eller narkotika – fremtræder som et væsentligt formål med anvendelsen af lokalene, ud over eventuel beboelse. Der vil ikke kunne nedlægges forbud alene på grundlag af, at en snæver kreds af personer med tilknytning til hinanden benytter et bestemt lokale til bl.a. at ryge hash sammen, eller at der i et enkelt eller enkelte lejlighedsvis tilfælde overdrages hash i et bestemt lokale, jf. også ordet »virksomhed«.

Det følger af bestemmelsen, at forbud kan nedlægges, hvis den virksomhed, der foregår i lokalene, har den nævnte karakter, og er egnet til at medføre ulempe og utryghed hos omkringboende, jf. nedenfor, selv om enkeltpersoner (endnu) ikke er blevet straffet for handlinger som led i den pågældende virksomhed.

For at der kan nedlægges et forbud, skal den pågældende virksomhed endvidere foregå på en måde, der er *egnet til at medføre ulempe og utryghed hos omkringboende*. Foregår virksomheden i en afsides liggende ejendom, kan der således ikke nedlægges forbud efter den foreslåede bestemmelse. Det samme gælder, hvis den situation undtagelsesvis foreligger, at der uden nogen sammenhæng med den systematiske strafbare virksomhed også foregår andre (lovlige) former for virksomhed i lokalene, som helt dominerer den samlede benyttelse på en sådan måde, at den strafbare virksomhed allerede af denne grund ikke kan antages at ville fremme en sådan forråelse mv. af nærmiljøet, som det er et mål med lovforslaget at bekæmpe.

Forbud mod besøgende kan alene nedlægges på grundlag af en konkret vurdering af den virksomhed, der drives i de pågældende lokaler, men der skal på grundlag af denne vurdering foretages en objektivt bedømmelse af, om den virksomhed, der foregår i lo-

kalerne, er egnet til at medføre ulempe og utryghed i det pågældende nærmiljø.

Der bør navnlig lægges vægt på, om den virksomhed, der foregår i lokalene, fremmer en adfærd, der vil kunne præge miljøet omkring lokalene på en måde, som typisk skaber utryghed og fremmer en generel forråelse af nærmiljøet. Betingelsen vil normalt være opfyldt, hvis der i lokalene drives organiseret hash-salg eller salg af narkotika, eller hvis der drives mere omfattende og organiseret utilladt hasardspil eller rufferivirksomhed, som på lignende måde væsentligt fremmer et nærmiljø præget af kriminalitet, misbrug og/eller voldelig adfærd.

Det vil helt undtagelsesvis kunne forekomme, at miljøet omkring lokalene har en sådan særlig karakter, at den strafbare virksomhed, der drives i lokalene, må antages reelt ikke at ville kunne præge nærmiljøet. I så fald kan der ikke nedlægges forbud i medfør af loven.

Det ligger endvidere i den foreslåede ordning, at der alene kan nedlægges forbud mod besøgende i de pågældende lokaler, jf. stk. 2, i det omfang et sådant forbud direkte vil imødegå den virksomhed, som begrunder forbudet. Det er således en forudsætning, at den virksomhed, der indebærer strafbare handlinger, er *knyttet til modtagelsen af »kunder« i lokalene*, sådan som det er tilfældet med »hashklubber« og de øvrige aktiviteter, som er nævnt ovenfor. Forbud mod besøgende kan derimod ikke anvendes som en form for administrativt fastsat sanktion over for visse strafbare handlinger, der er egnede til at medføre ulempe og utryghed for omkringboende. Der kan således f.eks. ikke nedlægges forbud i medfør af loven i tilfælde, hvor en i øvrigt lovlig erhvervsvirksomhed overtræder miljømæssige forskrifter for produktionen.

Det foreslås, at forbud alene kan nedlægges, hvis politiet forinden har advaret den, der råder over lokalene, dvs. ejeren, andelshaveren eller, hvis virksomheden drives i lejede lokaler, lejereren eller fremlejetageren. Er det en forening eller anden juridisk person, der f.eks. står som lejer, gives advarslen til den, der er beføjet til at repræsentere foreningen.

Advarslen vil kunne gives mundtligt eller skriftligt. Fremgangsmåden ved meddelelse af en advarsel efter bestemmelsen vil normalt være den, at politiet opsøger den person, det overvejes at give en advarsel om forbud. Den pågældende gøres bekendt med sagen og får mulighed for at fremkomme med sine bemærkninger, inden der tages endelig stilling til, om advarslen skal gives. Hvis det besluttes at meddele en advarsel, udleveres på stedet en skriftlig advarsel, som bl.a. in-

deholder en begrundelse og oplysning om, at advarslen kan påklages til Justitsministeriet.

En skriftlig advarsel anses i øvrigt for givet, når den er kommet frem til adressaten, f.eks. er lagt i postkassen.

I stk. 2-4 angives forbudets indhold.

Et forbud gælder både den, der modtager besøgende i lokalerne, og den, der opholder sig som besøgende i lokalerne.

Forbudet mod at »modtage« besøgende omfatter enhver, der giver de pågældende adgang til lokalerne. Ikke kun den, der råder over lokalerne, men også den, der »åbner døren«, vil således kunne straffes for overtrædelse af forbudet, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Med udtrykket »opholde sig« sigtes til enhver fysisk tilstedeværelse i eller i umiddelbar nærhed af de pågældende lokaler, medmindre det undtagelsesvis er nødvendigt f.eks. for andre beboere i en etageejendom at passere tæt forbi lokalerne for at komme til og fra deres bolig. Bortset fra disse særlige tilfælde, medfører et nedlagt forbud, at den blotte tilstedeværelse i eller i umiddelbar nærhed af lokalerne vil indebære en overtrædelse af forbudet, selv om der er tale om et helt kortvarigt ophold. Et forbud mod at opholde sig i lokalerne er derfor også et adgangsforbud.

Et forbud gælder modtagelse og ophold i eller »i umiddelbar nærhed af« de pågældende lokaler. Herved forstås ophold på trappe- eller udendørsarealer, der ligger i forlængelse af lokalerne og hører sammen med disse.

Et forbud vil – med den modifikation, der fremgår af bestemmelsens stk. 4 - være overtrådt, uanset om det f.eks. kan bevises, at en person, der træffes i en »hashklub«, konkret har villet købe eller modtage hash ved den pågældende lejlighed.

Udtrykket »besøgende« indebærer imidlertid en begrænsning i forbudet mod at opholde sig eller modtage nogen i lokalerne.

Forbudet omfatter således navnlig ikke personer, der har fast bopæl i lokalerne. Som besøgende anses heller ikke den, der råder over lokalerne uden at bo der. Forbudet omfatter endvidere ikke personer, der alene indfinder sig med henblik på udøvelse af et lovligt erhverv, f.eks. en vagtlæge eller håndværkere, som skal reparere installationer eller »normalisere« lokalernes indretning. I tilfælde, hvor det f.eks. er en forening, der formelt står som ejer eller lejer af lokalerne, vil udtrykket »besøgende« derimod også omfatte medlemmer af foreningen.

Stk. 3 indeholder en yderligere begrænsning i forbudets anvendelsesområde, idet forbudet ikke omfat-

ter besøg af beboernes nærmeste pårørende, hvis de pågældende lokaler også anvendes som fast bopæl for nogen. Ved »nærmeste pårørende« forstås navnlig slægtninge i lige linje, søskende, adoptivbørn og plejebørn. Også en fast kæreste anses som »nærmeste pårørende« efter denne bestemmelse.

Stk. 4 omhandler tilfælde, hvor lokaler, som er omfattet af et nedlagt forbud, forud for forbudet også er blevet benyttet til, at en forsamling mødes i meningsbefordrende øjemed – herunder navnlig ved at afholde møder for at drøfte f.eks. politiske spørgsmål eller almindelige samfundsanliggender.

Hvis der i praksis skulle være tilfælde, hvor lokaler omfattet af et nedlagt forbud hidtil også er blevet benyttet til en sådan forsamlingsvirksomhed, indebærer bestemmelsen en begrænsning af forbudets virkninger. Forbudet omfatter således - af hensyn til forsamlingsfriheden – ikke tilfælde, hvor den person, der er blevet modtaget og/eller opholder sig i lokalet, alene er mødt op for at deltage i den pågældende forsamlingsvirksomhed.

Hvorvidt der er tale om tilfælde omfattet af den foreslåede bestemmelse, vil bero på en konkret bevismæssig vurdering. Det forhold, at eksempelvis en »hashklub« måtte begynde at kalde sig en politisk klub, vil naturligvis ikke i sig selv indebære, at det kan lægges til grund, at der reelt er tale om virksomhed med et meningsbefordrende øjemed.

I øvrigt er det vanskeligt at forestille sig, at der i lokaler, hvori der er udøvet systematiske strafbare handlinger, som har begrundet et nedlagt forbud, samtidig – som en integreret del af aktiviteterne i et lokale, der f.eks. har været benyttet af en »hashklub« – er foregået politisk eller anden meningsbefordrende forsamlingsvirksomhed.

Derimod er det mere sandsynligt, at der vil kunne forekomme tilfælde, hvor bestemmelsen i stk. 4 kan få praktisk betydning, fordi der i lokalerne er foregået en meningsbefordrende forsamlingsvirksomhed, som er uden tilknytning til de ulovlige aktiviteter, der er baggrunden for forbudet. Et eksempel af denne karakter kan være, at de pågældende lokaler i aftentimerne har fungeret som mødested for en ulovlig spilleklub, mens de samme lokaler i dagtimerne er stillet til rådighed for en kreds af personer, som jævnlige er forsamlet for at drøfte politiske eller andre samfundsmæssige anliggender.

Begrænsningen af forbudet i stk. 4 omfatter ikke andre aktiviteter end de nævnte. Hvis der i et lokale, som er benyttet til systematisk distribution mv. af hash, også er foregået aktiviteter i form af fælles spising, bordtennis, computerspil mv., vil bestemmelsen

således ikke indebære begrænsninger i et forbuds virkninger. Noget andet er, at i tilfælde, hvor der er tale om f.eks. en egentlig computercafé, vil den strafbare virksomhed, der udøves i de pågældende lokaler, formentlig i de fleste tilfælde ikke have en sådan karakter, at den opfylder kravene i stk. 1 om at være egnet til at medføre ulempe og utryghed hos omkringboende.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at et forbud gælder i 3 måneder fra den dag, det træder i kraft, og at det kan forlænges med indtil 3 måneder ad gangen. Forlængelse af forbudet forudsætter, at forholdene giver grund til at antage, at den strafbare aktivitet ellers vil blive genoptaget.

Et forbud kan til enhver tid tilbagekaldes inden 3-måneders periodens udløb, hvis der ikke længere er grundlag for forbudet. At den kriminelle aktivitet ophører som følge af, at der er nedlagt forbud mod besøgende i lokalerne, kan naturligvis ikke i sig selv medføre, at forbudet ophæves. Den, der råder over lokalerne, må således også vise over for politiet, at der er taget initiativ til i stedet at benytte lokalerne til andre (lovlige) formål. Forbudet vil normalt også kunne ophæves, hvis f.eks. en ny lejer, der ikke har nogen forbindelse med den pågældende kriminelle aktivitet, overtager rådigheden over lokalerne.

Et forbud kan tidligst træde i kraft, når det er bekendtgjort ved skiltning og meddelelse i den lokale presse, jf. nedenfor.

I *stk. 2* angives, hvordan et forbud efter § 1 skal bekendtgøres.

Det foreslås, at forbudet bekendtgøres ved skiltning på stedet og meddelelse i den lokale presse. Det forudsættes, at politiet også meddeler i den lokale presse, hvis et forbud ophæves inden 3-måneders periodens udløb.

Der skal endvidere gives den, der råder over lokalerne, særskilt meddelelse om forbudet. Denne meddelelse vil normalt blive givet i forbindelse med den fornyede partshøring forud for nedlæggelsen af forbudet, hvor politiet normalt vil følge samme fremgangsmåde som beskrevet ovenfor vedrørende meddelelse af advarsel efter § 1.

Til § 3

Det foreslås, at den, der råder over de pågældende lokaler, og som har fået forbud mod at modtage besøgende i lokalerne, skal kunne forlange, at den myndighed, der har truffet afgørelsen om forbudet, indbringer

spørgsmålet om forbudets berettigelse for domstolene.

Muligheden for at forlange en retsafgørelse afskærer ikke muligheden for almindelig administrativ rekurs (klage) vedrørende politimesterens (politidirektørens) afgørelse om forbud. Klage sker til Justitsministeriet og har ikke opsættende virkning.

Et forbud kan kræves indbragt for domstolene, selv om den, der råder over lokalerne, ikke har udnyttet de administrative klagemuligheder.

Det foreslås, at anmodning om domstolsprøvelse ved myndighedens foranstaltning skal være modtaget hos den pågældende myndighed senest 4 uger efter, at det pågældende forbud – eventuelt efter en eller flere forlængelser – er ophørt, jf. *stk. 2, 1. pkt.* Forbudet ophører senest 3 måneder efter den dag, hvor det er trådt i kraft. Ikrafttrædelsen kan tidligst ske, når forbudet er blevet bekendtgjort ved skiltning på stedet og ved meddelelse i den lokale presse, jf. bemærkningerne ovenfor til § 2.

Overskrides den anførte frist, kan sagen ikke længere kræves indbragt for domstolene ved den pågældende myndigheds foranstaltning. Efter fristens udløb kan den, der råder over lokalerne, selv anlægge retssag i medfør af grundlovens § 63, og forbudets berettigelse vil også kunne prøves under en eventuel straffesag om overtrædelse af forbudet.

Anmoder den, der råder over lokalerne, rettidigt om domstolsprøvelse, skal sagen anlægges ved den stedlige byret i strafferetsplejens former, jf. *stk. 2, 2. pkt.* Det indebærer bl.a., at den pågældende myndighed har bevisbyrden for de faktiske forhold, der er forudsætningen for, at forbudet er berettiget.

Det foreslås, at anmodning om domstolsprøvelse ikke har opsættende virkning, medmindre retten bestemmer det, jf. *stk. 3.* Et forbud vil således skulle efterleves fra den dag, hvor det er blevet tilkendegivet ved skiltning og ved meddelelse i den lokale presse, eller eventuelt fra den senere dag, som politiet har fastsat.

Til § 4

Det foreslås, at den, der uagtsomt eller forsætligt overtræder et forbud ved at modtage besøgende eller ved at opholde sig som besøgende i eller i umiddelbar nærhed af de pågældende lokaler, skal kunne straffes med bøde. Det følger af almindelige regler om tilregnelighed (forsæt og uagtsomhed) og medvirken, at den, der råder over lokalerne, efter omstændighederne vil kunne straffes, selv om det ikke er vedkommende selv, der har modtaget besøgende i strid med forbudet.

Det foreslås endvidere, at straffen ved gentagne overtrædelser skal kunne stige til fængsel i 4 måneder.

Bestemmelsen i stk. 2 om strafansvar for juridiske personer vil navnlig have betydning, hvis f.eks. en forening står som ejer eller lejer af lokalerne. Ved modtagelse af besøgende i strid med et nedlagt forbud vil der i så fald efter omstændighederne kunne blive tale om straf både for foreningen som sådan og for den person, der har givet de pågældende adgang til lokalerne.

Det fastslås udtrykkeligt i *stk. 3*, at politiet skal underrette en eventuel udlejer af det pågældende lokale

om, at nogen er straffet for overtrædelse af forbudet mod at modtage besøgende. Det er forudsat, at politiet som led i denne underretning sender udlejerens underskrift af doms- og retsbog i straffesagen eller af en eventuel bødevedtagelse i sagen.

Til § 5

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2 vedrører lovens territoriale gyldighed.

F. t. l. om forbud mod besøgende i bestemte lokaler

Til lovforslag nr. L 234. Skriftlig fremsættelse (27. april 2001)

Justitsministeren (Frank Jensen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov forbud mod besøgende i bestemte lokaler.

(Lovforslag nr. L 234).

Dette lovforslag fremsættes bl.a. på baggrund af, at politiet gennem de senere år har konstateret en væsentlig stigning i antallet af såkaldte hashklubber, navnlig i København og andre større byer. Hovedformålet med "hashklubberne" er at være ramme for salg og rygning af hash. Politiets oplysninger tyder på, at der flere steder også foregår organiseret narkotikasalg og bl.a. handles med tyvekoster. Politiets oplysninger tyder endvidere på, at der i væsentligt omfang er forbindelse mellem "hashklubberne" og rocker- og gadebandemiljøerne. Politiets oplysninger peger på, at der jævnligt kommer unge under 18 år i "hashklubberne", og politiet har i flere tilfælde også truffet unge under 15 år i klubberne.

"Hashklubberne" mv. præges i vidt omfang af stofmisbrug, ulovligt hasardspil og anden kriminalitet, som ofte medfører en generel forråelse af nærmiljøet og utryghed for de beboere og andre, der dagligt færdes i området. Politiet modtager ofte henvendelser fra borgere, der føler sig utrygge på grund af den støjende og voldsprægede adfærd, der præger miljøet i og omkring "hashklubberne".

De samme problemer findes i vidt omfang i forbindelse med lokaler, der benyttes til andre former for "kundeafhængig", organiseret kriminalitet, navnlig systematisk virksomhed med utilladt hasardspil eller rufferi.

Den generelle utryghed hos de omkringboende viser sig bl.a. på den måde, at de ofte ikke ønsker at stå frem med oplysninger til brug for politiets efterforskning mod de personer, som styrer "hashklubberne" mv. Dette er medvirkende

til, at det i praksis er vanskeligt for politiet at sætte virkelig effektivt ind over for "hashklubber" med det mål at få stoppet deres virksomhed. Det indebærer også, at det i tilfælde, hvor den strafbare virksomhed foregår i lejede lokaler, ofte kan være vanskeligt at få vidner til at medvirke i en retssag om ophævelse af lejemålet.

Politiet har løbende søgt at bekæmpe "hashklubberne" ved at øge den politimæssige indsats. Politiets intensiverede og koordinerede indsats vil muligvis i et vist omfang kunne forebygge, men ikke løse problemerne med "hashklubber" mv., der præger nærmiljøerne negativt. Med det nuværende regelsæt er politiets indsats rettet mod enkeltpersoner og ikke mod hashklubvirksomheden som sådan, og politiets oplysninger tyder på, at "hashklubberne" i vidt omfang har "fjernlagre" for de større hashmængder mv., og at hashklubvirksomhed mv. ofte kan indebære store indtjeningsmuligheder, som motiverer til, at de kriminelle aktiviteter fortsætter, selv om nogle enkeltpersoner bliver straffet. De hidtidige erfaringer har vist, at en øget politimæssig indsats mod de personer, der har tilknytning til "hashklubberne", kræver betydelige ressourcer uden at sikre, at den systematiske strafbare aktivitet i lokalerne ophører.

Regeringen finder, at der ud fra både politimæssige og boligpolitiske hensyn bør lægges betydelig vægt på at sikre, at der kan gribes mere effektivt ind over for den nærmest butikslignende, systematiske kriminalitet, der foregår i "hashklubber" og lignende. Disse former for strafbar aktivitet skaber erfaringsmæssigt utryghed hos de omkringboende og er egnede til at fremme en generel forråelse og kriminel adfærd i nærmiljøet, også blandt de helt unge.

På denne baggrund går lovforslaget ud på at indføre en ordning, som mere målrettet sigter mod at få stoppet hashklubvirksomhed og lignende former for systematisk kriminel aktivitet,

der er knyttet til bestemte lokaler, når aktiviteten vil have den nævnte negative indflydelse på nærmiljøet. Den foreslåede ordning giver således mulighed for at rette indsatsen direkte mod den ulovlige aktivitet som sådan.

Lovforslaget har følgende hovedpunkter:

Det foreslås, at politiet kan meddele forbud mod besøgende i bestemte lokaler, når visse nærmere angivne betingelser er opfyldt.

Der skal for det første være tale om, at en aktivitet, der er knyttet til bestemte lokaler, foregår på en måde, som systematisk indebærer strafbare handlinger. Den strafbare aktivitet skal fremtræde som et væsentligt formål med benyttelsen af lokalerne.

Den organiserede aktivitet, der foregår i de pågældende lokaler, og som systematisk indebærer strafbare handlinger, skal endvidere være egnet til at skabe ulempe og utryghed hos omkringboende. Ved vurderingen skal der især lægges vægt på, om den virksomhed, der foregår i lokalerne, fremmer en adfærd, som reelt vil præge det pågældende nærmiljø på en måde, der typisk skaber utryghed hos omkringboende og fremmer en generel forråelse af nærmiljøet

Inden der kan nedlægges forbud, skal politiet have givet en advarsel til den, der råder over lokalerne, dvs. ejeren, andelshaveren eller, hvis virksomheden drives i lejede lokaler, lejeren eller eventuelt fremlejetageren.

Et forbud indebærer efter forslaget, at der ikke må modtages eller indfinde sig nogen besøgende i eller i umiddelbar nærhed af de pågældende lokaler. Det vil således være forbudt at lukke nogen ind, og det vil være forbudt at være der. I udtrykket "besøgende" ligger den begrænsning, at forbudet ikke omfatter beboere eller den, der råder over lokalerne uden at bo der, og det omfatter heller ikke personer, der alene indfinder sig for at udøve lovlig erhvervsvirksomhed (postbude, vagtlæger, håndværkere mv.). Det foreslås desuden, at forbudet ikke skal omfatte nærmeste pårørende til personer med fast bopæl i lokalerne.

Forbudets anvendelsesområde foreslås endvidere begrænset i de - i praksis formentlig ikke særligt hyppige - tilfælde, hvor betingelserne for at nedlægge forbudet har været opfyldt samtidig med, at lokalerne forud for, at forbudet blev nedlagt, ud over den kriminelle aktivitet også blev benyttet af en forsamling til at mødes i egentlig meningsbefordrende øjemed, navnlig ved at afholde møder for at drøfte f.eks. politiske spørgs-

mål eller almindelige samfundsanliggender. I så fald kan denne virksomhed fortsætte, idet forbudet af hensyn til forsamlingsfriheden ikke omfatter tilfælde, hvor de pågældende personer alene møder op for at deltage i den lovlige forsamlingsvirksomhed.

Det foreslås, at et forbud skal gælde i 3 måneder, og at det kan forlænges med indtil 3 måneder ad gangen, hvis der fortsat er grundlag herfor. Et forbud kan tilbagekaldes, inden 3-måneders perioden er udløbet. Den, der råder over lokalerne, kan således ved at bringe den kriminelle aktivitet til ophør og vise, at der er taget initiativ til i stedet at benytte lokalerne til et andet (lovligt) formål, selv skabe grundlag for at få forbudet ophævet.

Et forbud skal efter forslaget bekendtgøres ved skiltning på stedet og meddelelse i lokalpressen. Der skal også gives særskilt meddelelse om forbudet til den, der råder over lokalerne. Hvis den pågældende virksomhed foregår i lejede lokaler, vil politiet desuden underrette udlejereren - og ved fremlejemål tillige lejeren - om forbudet.

Det foreslås, at den, der råder over lokalerne, kan forlange en afgørelse om at nedlægge forbud indbragt for domstolene. Anmodning herom skal fremsættes inden 4 uger efter, at forbudet er ophørt. Anmodning om domstolsprøvelse har ikke opsættende virkning, medmindre retten bestemmer andet.

Uagtsom eller forsætlig overtrædelse af et forbud vil efter forslaget kunne straffes med bøde, og i gentagelsestilfælde kan straffen stige til fængsel i 4 måneder.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med by- og boligministerens samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lejelovgivningen. By- og boligministerens forslag indebærer, at det bliver en ophævelsesgrund i lejeforholdet, hvis lejeren eller andre straffes for at have modtaget besøgende i strid med politiets forbud. Det betyder bl.a., at hvis det skulle forekomme, at f.eks. en hashklubvirksomhed fortsætter efter, at politiet har nedlagt et forbud, vil udsættelse af lejeren normalt kunne ske væsentligt hurtigere end i dag, hvor sagerne som regel ikke kan gennemføres ved fogedretten. Endvidere foreslås det præciseret i lejelovgivningen, at udlejerens generelle pligt til at holde god orden i en udlejningsejendom indebærer, at lejemål om fornødent skal ophæves, når der er mulighed herfor.

I lyset heraf fastslås det udtrykkeligt i nærværende lovforslag, at politiet skal underrette en eventuel udlejer, hvis nogen pålægges straf for at have modtaget personer i strid med forbudet, og det er forudsat, at politiet som led i denne underretning sender udlejeren en udskrift af doms- og retsbog i straffesagen eller af en eventuel bødevedtagelse i sagen. Underretningen om, at der er pålagt straf, vil således ske med henblik på, at udlejeren kan efterleve sin forpligtelse til at sørge for god orden i ejendommen og i den forbindelse om fornødent ophæve lejemålet, jf. by- og boligministerens lovforslag.

Regeringens stillingtagen til et lovgivningsinitiativ har bl.a. afventet politiets og anklagemyn-

dighedens vurdering af situationen vedrørende "hashklubberne" mv. og af behovet for at styrke indgrebsmulighederne. Bl.a. på baggrund af disse vurderinger, hvoraf det fremgår, at antallet af "hashklubber" har vist en stigende tendens, og at en øget og betydelig politiindsats ikke har nedbragt antallet eller i nævneværdigt omfang bragt de enkelte "klubbers" virksomhed til ophør, finder regeringen, at et lovforslag bør forelægges Folketinget allerede nu, så vidt muligt med henblik på vedtagelse i denne samling.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.